

Suvi Yliluoma

RUMPALIN OPAS

Aloittelijan rumpuoppikirja 8–15-vuotiaille

RUMPALIN OPAS

Aloittelijan rumpuoppikirja 8–15-vuotiaille

Suvi Yliluoma
Opinnäytetyö
Kevät 2013
Musiikin koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

Tekijä: Suvi Yliluoma

Opinnäytetyön nimi: Rumpalin opas, aloittelijan rumpuoppikirja 8–15-vuotiaille

Työn ohjaajat: Jaana Sariola, Tauno Räsänen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2013

Sivumäärä: 44

Päätin tehdä oman rumpuopetusmateriaalia sisältävän oppaan kahdesta syystä; tällä hetkellä ei ole saatavilla suomeksi kirjoitettua rumpuoppikirjaa, joka mielestäni sisältäisi tarpeeksi materiaalia aloittelevalle rumpalille. Toiseksi ongelmaksi on muodostunut monistepinot, joita oppilaat joutuvat kuljettamaan tunneilla mukana ja jotka menevät helposti hukkaan. Tavoitteena oli siis koota yksien kansien sisään opetusmateriaalia, jota voin käyttää omassa opetuksessani ja jossa materiaalia riittää pitkäksi aikaa.

Tässä raportissa tutkin taiteen perusopetuksen yleisen sekä laajan oppimäärän opetussuunnitelmien tavoitteita ja vertaan niitä omiin ajatuksiini opettamisesta. Lisäksi tutkin ja vertailen erilaisia sekä suomen- että englanninkielisiä rumpuoppikirjoja, joista huomioin omasta mielestäni hyviä ja huonoja puolia. Tätä kaikkea peilaan myös omiin kokemuksiini.

Kirjaan kokoamani harjoitukset ovat pääasiassa itse tekemiäni harjoituksia, joita olen käyttänyt materiaalina rumpujensoiton opetuksessa. Rumpalin opas -kirja ei sisälly liitteenä raporttiin, mutta käyn läpi sen kaikki osiot ja kerron niiden sisällöstä. Havainnollistaakseni kirjan sisältöä siitä on myös muutamia sivunäytteitä.

Onnistuin työssäni mielestäni hyvin ja kirjasta tuli juuri sellainen kuin suunnittelin. Se vastaa hyvin aloittelijan tasoa, mutta silti siinä riittää materiaalia pitkäksikin aikaa. Lisäksi prosessi opetti minulle entisestään lisää itse opettamisesta, sillä jouduin miettimään asioita perusteellisemmin ja uusista näkökulmista. Kirjan kirjoittaminen siis kehitti opettajuuttani ja auttoi selkeyttämään ja laajentamaan ajatuksiani opettamisesta sekä opetettavista asioista.

Jatkotoimenpiteinä olisi tarkoitus tehdä oppikirjalle jatko-osa, joka jatkaisi loogisesti siitä, mihin ensimmäinen osa jää. Mukana voisi olla tällä kertaa myös äänite, sillä tähän kirjaan ei sellaista sisälly.

Asiasanat:

Rummut, oppimateriaali, pop&jazz rummut, rumpukirja

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Music, Option of Music Pedagogue

Author: Suvi Yliluoma

Title of thesis: Drummer's Guide Book, A beginner's drum book for 8–15-year-olds

Supervisors: Jaana Sariola, Tauno Räsänen

Term and year when the thesis was submitted: spring 2013

Number of pages: 44

The reasons for writing a drum book of my own were following; at the time there was no drum book in Finnish that, in my opinion, would include enough material for a starting drummer. Secondly, there were piles of copies which the students had to carry with them and which easily got lost. The goal was to collect drum teaching material in one book in order to be used in my teaching and which would include material for a long time.

The Finnish national curricula of basic education in the arts and the advanced syllabus in basic education in the arts were studied for the drum book. They were also compared to my thoughts about teaching. Different drum books in Finnish and English languages were studied and criticized.

The exercises in the Drummer's Guide Book are mostly the same used in my teaching. The Drummer's Guide Book itself does not include in this report, but the whole content will be introduced. To perceive the content more closely there is a couple of samples from the book.

The results, in my opinion, came out exactly as expected. As planned the book is suitable for beginners but contains lots of material to be explored. The process also opened a lot more information about teaching as had to think more precisely. The skills of teaching were improved and the thinking of how to teach was clarified and widened along the process.

In the future there is an opportunity to make a sequel which would logically continue the material by taking playing and exercises to the next level. This time there could also be a CD or DVD included.

Keywords:

Drums, drum book, drum material for beginners

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TAUSTAA	8
2.1 Opetussuunnitelmien suuntaviivoja	8
2.2 Oma kehitykseni muusikoksi ja opettajaksi	11
3 RUMPUOPETUSMATERIAALIN VERTAILUA	14
3.1 Suomenkielinen opetusmateriaali	14
3.1.1 Leevi Leppänen – Rokkaavat rummut	15
3.1.2 Mika Säily – Rumpusetitsoiton perusteet	16
3.1.3 Tommi Rautiainen – Groove in	18
3.2 Englanninkielinen opetusmateriaali	19
3.2.1 Johnny Dean - The Premier Drum Book	20
3.2.2 J. Jennings & Ballinger - The Drummer's Link to Sight Reading	21
3.2.3 Mark Walker - Xtreme drums	22
4 UUDEN RUMPUOPETUSMATERIAALIN KOKOAMINEN	24
4.1 Kirjan sisällöllinen suunnittelu ja tavoitteet	24
4.2 Rumpalin opas -kirja	27
4.2.1 Perusteet	27
4.2.2 Teoria	28
4.2.3 Komppeja	30
4.2.4 Rytmiiikka	32
4.2.5 Tekniikka	34
4.2.6 Dynamiikka	37
4.2.7 Tahtilajeja	39
5 POHDINTA	41
LÄHTEET	44

1 JOHDANTO

Kun pienenä tyttönä kävin klassisen pianon soittotunneilla, mukana täytyi olla aina monta nuottikirjaa. Kannoin niitä kassissa, joka painoi lähes yhtä paljon kuin koulureppuni. Tämä on tuttu näky lähes kaikissa soittokouluissa ja -opistoissa, instrumentista riippumatta. Myös rumpujenopetuksessa käydään asioita yleensä useammasta kuin yhdestä oppikirjasta. Syy tähän on yleensä se, että ei ole vain yhtä kirjaa, joka sisältäisi tarpeeksi monipuolista materiaalia ja joka sopisi juuri omaan opetusnäkemykseen. Kaikilla opettajilla on erilainen tapa opettaa, joten olisi mahdotonta löytää juuri sellainen oppikirja, joka vastaa juuri omaa opetustapaa ja asioiden painottamistarkeyttä. Jokaisessa kirjassa voi jokin asia olla esitelty todella hyvin, kun se voi toisessa olla puutteellinen tai puuttua jopa kokonaan. Täydellisen kirjan löytämistä vaikeuttaa se, että hyvin usein kirjat keskittyvät ainoastaan johonkin tiettyyn osa-alueeseen tai musiikkityyliin. Tämä johtaa siihen, että oppilas joutuu ostamaan itselleen monta kirjaa jo heti alkuunsa, tai sitten hänet peittää pian suuri kasa monisteita, joita opettaja kopioi eri kirjoista.

Olen omassa opetuksessani käyttänyt jälkimmäistä menetelmää eli latonut monistenippuja oppilaan eteen. Tämä on mielestäni kuitenkin parempi vaihtoehto kuin se, että kirjoittaisin joka tunti kaikki käytyt asiat ja läksyt oppilaalle esimerkiksi vihkoon. Tämä veisi liian pitkän ajan oppitunnista. Mitä monisteisiin tulee, oppilas saattaa kadottaa papereita aina välillä, vaikka ne olisivatkin kaikki nätisti kiinni kansiossa. Tästä muodostui opinnäytetyöni aiheeseen liittyvä ongelma: tällä hetkellä ei ole saatavilla suomeksi kirjoitettua rumpuoppikirjaa, joka mielestäni sisältäisi tarpeeksi monipuolista materiaalia aloittelevalle rumpalille. Opetusmateriaali on liian sirpaleista ja tulisi liian kalliiksi ostaa monta eri kirjaa. Niinpä sain ajatuksen tehdä oman rumpuoppikirjan, jota voin käyttää omassa opetuksessani ja jossa kaikki tarvitsemani materiaali on yksissä kansissa.

Tavoitteenani on tehdä rumpuoppikirja aloittelijoille, joilla ei tarvitse olla mitään aikaisempaa musiikillista koulutusta. Pääkohderyhmänä ovat 8–15-vuotiaat lapset ja nuoret. Kirja soveltuu hyvin alakoulu-ikäisille, sillä siinä on tarpeeksi selkeät ja suuret kuvat sekä tekstit, mutta sitä voidaan käyttää myös vanhempien oppilaiden kanssa. Haluan tehdä ennen kaikkea visuaalisesti selkeän ja käytännöllisen kirjan, jossa edetään loogisesti. Pysin tekemään siitä myös mahdollisimman monipuolisen, kuitenkin tyyllisesti pääpainon pitäytyessä länsimaisessa populaarimusiikissa. Kirjan päätavoite on antaa käytännön valmiudet perustekniikkaan ja yhtyesoittoon sekä opastaa oppilasta myös omatoimiseen opiskeluun ja tutkivaan oppimiseen.

2 TAUSTAA

2.1 Opetussuunnitelmien suuntaviivoja

Tutkin sekä yleisen että laajan oppimäärän opetussuunnitelmien perusteita ja vertaan niitä omiin ajatuksiini opetuksesta ja sen sisällöstä. Näitä tavoitteita pyrin tuomaan esille myös omassa rumpukirjassani.

Yksi taiteen perusopetuksen *yleisen* oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden keskeisistä tavoitteista kuuluu: "Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tukea oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan." (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.) Oppilaiden yksilölliset eroavaisuudet täytyy totta kai aina ottaa opetuksessa huomioon. Kaikki oppivat omalla tavallaan ja vauhdillaan. Opettajan tulee siis yrittää lukea oppilasta ja tämän oppimistyyliä sekä pyrkiä käyttämään tätä tyyliä apunaan opetuksessa. Tätä on kuitenkin hieman vaikea tuoda esille oppikirjassa, sillä se on enemmän kiinni itse opettajasta ja hänen tyylistään opettaa. Sen sijaan oppilaan lähtökohtia huomioitaessa kirjaa voidaan käyttää monin eri tavoin. Asioita ei esimerkiksi tarvitse käydä läpi järjestyksessä alusta loppuun, vaan joitakin aiheita voidaan harppoa yli, jos oppilas jo osaa ne. Asioita voidaan myös käydä läpi eri järjestyksessä riippuen oppilaasta ja hänen oppimistyylistään. Kirjan alussa esitetyt perusasiat, kuten soittoasento, kapulaote ja kuulon suojaaminen, on kuitenkin syytä käydä läpi kaikkien kanssa, sillä ne ovat tärkeitä asioita sekä soittamisen että terveyden kannalta.

"Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin." (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.) Tuen vahvasti ajatusta, että oppilaan täytyy myös itse tutkia ja kyseenalaistaa asioita. Tämä kehittää oppilaan ongelmanratkaisukykyä ja johdattelee itsenäiseen työskentelyyn ja ajatteluun. Itse ainakin koen oppivani paremmin, kun joudun etsimään tietoa itse. Opettajalla ei välttämättä ole vastausta kaikkeen ja oppilaan tulee oppia pärjäämään myös omillaan. Internet on nykyään niin suuri tietopankki, että olisi hölmöä olla käyttämättä sitä hyödyksi. Siellä on tarjolla loputtomasti erilaista oppimateriaalia, kuvia sekä

videoita. Oppilaalle voi esimerkiksi antaa jonkun tehtävän, johon hänen tulee löytää vastaus internetistä. Kolikon kääntöpuoli tietenkin on, ettei tällaista omalla ajalla tapahtuvaa tutkivaa oppimista voi juuri valvoa. Ei siis voi olla täysin varma, ovatko tietolähteet luotettavia. Pelkkä tutkiva oppiminen ei siis mielestäni ole tarpeeksi kattavaa ja riittävän hyvää oppimista. Itse kuitenkin kannatan tutkivan oppimismuodon käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Se on ymmärrystä ja tietojen käsittelyä kehittävää, tehokasta oppimista.

“Taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän mukaisen opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin itsenäiselle ja elämänikäiselle harrastamiselle.” (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.) Tämä on kaunis lause ja olisi mahtavaa, jos se toteutuisi jokaisen harrastajan ja oppilaan kohdalla. Jotta se toteutuisi, on mielestäni lähes välttämätöntä, että soittajan motivaatio musiikin harrastamiseen säilyy. Motivaatio taas puolestaan on liitoksissa soittamisen iloon. Oppisen tulee olla mielekästä, jotta voidaan puhua ilon kautta oppimisesta. Tarvitaan siis jokin *motiivi* oppimiseen. Motiivit virittävät ja ylläpitävät yksilön yleistä käyttäytymisen suuntaa. (Ruohotie, 1998, 36.) Ne antavat voimaa ja energiaa, joiden avulla ihminen pystyy saavuttamaan haluamansa päämäärän. Motivaatiolla tarkoitetaan motiivien aikaansaamaa tilaa (Ruohotie, 1998, 37). Oppilasta ei siis voi pakottaa olemaan motivoitunut, mutta opettaja voi käyttäytymisellään ja toiminnallaan yrittää vaikuttaa siihen positiivisesti.

Vaikka mitä tahansa pop/jazzinstrumenttia opiskeltaessa tavoitteena on yleensä käydä läpi paljon erilaisia musiikkityylejä, on myös oppilaan henkilökohtaiset musiikilliset intressit syytä ottaa huomioon. Mieltymys johonkin musiikkityyliin pitää usein yllä sitä tärkeintä oppimisen polttoainetta – motivaatiota. Oppilaan kanssa on myös hyvä käydä välillä keskusteluja siitä, mitä tämä haluaisi oppia ja mitkä ovat oppilaan omat tavoitteet. Jos oppilas on vasta lapsi tai vasta-alkaja, eikä vielä osaa vastata näihin kysymyksiin, on niitä kuitenkin mielestäni syytä aina silloin tällöin esittää. Tämä luo oppilaalle tunteen, että hänenkin mielipiteillään on väliä ja hän uskaltaa niitä ehkä rohkeammin myöhemmin myös esittää. Näitä ajatuksia tukeekin hyvin seuraava lainaus: “Opetuksen

tavoitteet muodostuvat oppilaiden henkilökohtaisten tavoitteiden pohjalta, ja opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ilo ja oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman kokemisen ja tekemisen kautta.” (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.)

“Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat oppilaan oppimista ja edistävät musiikin eri alueiden ja aihepiirien integroitumista toisiinsa.” (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.) Näitä monipuolisia työtapoja, joita itsekkin käytän opetuksessa, ovat esimerkiksi musiikin kuuntelu, komppien ja transkriptioiden kirjoitus, play along -nauhojen kanssa soittaminen, videoiden katsominen, erilaiset leikit ja tehtävät, tutkiminen sekä internetin käyttäminen. Rumpalin opas -kirjassani on esimerkiksi erilaisia tehtäviä, joita oppilas voi tehdä kotona. Teoriaosiossa on nuotinkirjoitustehtäviä, komppiosiossa voi kirjoittaa omia komppeja ja fillejä. Tällaiset tehtävät ovat mielestäni tärkeitä, jotta oppilas voi jatkaa oppimisprosessiaan myös kotona. Oma harjoittelu on toki aina oppilaan omalla vastuulla ja sitä on mahdotonta valvoa. Omaan harjoitteluun tulee kuitenkin ohjata ja kannustaa, sillä se on yksi oppimisen edellytys. “Oppilaita ohjataan kaikkien opintokokonaisuuksien opetuksessa omaan harjoitteluun ja itsenäiseen työskentelyyn...” (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 2013, 12.2.2013.) Läksyjen harjoittelemisen kautta oppilaalle tulee rutiini omasta harjoittelusta, mutta parhaimmassa tapauksessa oppilas harjoittelee omasta tahdostaan ilman pakotteita, ei miellyttääkseen opettajaa. Läksyksi voi antaa muitakin kuin soittotehtäviä, kuten kuuntelu- tai tutkimistehtäviä. Nämä ohjaavat oppilasta enemmän itsenäiseen työskentelyyn, kun oppilan joutuu etsimään tietoa, jota hän joutuu itse arvioimaan ja tulkitsemaan. Näin oppilasta voi ohjata tutkimaan ja ottamaan asioista selvää myös itse, ilman opettajaa.

Taiteen perusopetuksen *laajan* oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa tavoitteeksi on asetettu seuraavaa:

Musiikin perustason opintojen tavoitteena on, että oppilas oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja, oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia sekä kehittää musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan.

Periaatteessa pystyäkseen soittamaan bändin kanssa riittää, että rumpalilla on jonkinlainen perustekniikka ja muutama erilainen komppi hallussa. Tietenkin tempossa pysyminen, taitteet, muiden kuunteleminen, nuottien lukeminen, fillit ja hyvä taimi ovat oleellisia, mutta kehittyvät soittamisen myötä. Näitä asioita voidaan harjoitella soittamalla kappaleiden kanssa, jos ei ole vielä bändiä, jonka kanssa harjoitella. Tätä menetelmää käytän itse paljon omassa opetuksessani ja kannustan oppilasta tekemään sitä myös kotona. Pidän kappaleiden kanssa soittamista erittäin tärkeänä oppimismuotona, sillä sen lisäksi että se on todella kehittävää, se on myös hauskaa.

2.2 Oma kehitykseni muusikoksi ja opettajaksi

Musiikin harrastukseni alkoi jo seitsemänvuotiaana, kun aloin soittaa klassista pianoa. Soittoharrastus pianon parissa kesti yhdeksän vuotta. Vasta yläasteella kiinnostuin rummuista. Sen seurauksena perustimme vuonna 2002 koulun kaveriporukalla bändin nimeltä Avidé, jonka kanssa sain monen vuoden kokemuksen yhtyesoitosta sekä keikkailusta. Omia biisejäkin tuli bändillä tehtäiltua. Niin rumpujensoitto vei mennessään ja päätin hankkia siitä itselleni ammatin. Todellinen rumpujensoiton opiskelu alkoi kuitenkin vasta Tornion pop&jazz Konservatorio Lappiassa vuonna 2006. Siellä bänditoiminta jatkui, nyt bändillä nimeltä IIRIS, jonka kanssa keikkailen edelleen. Valmistuin muusikoksi Tornion konservatoriosta vuonna 2009, jonka jälkeen lähdin Oulun ammattikorkeakouluun opiskelemaan musiikkipedagogiksi.

Niin kuin luultavasti jokaisella opettajalla, minullakin opettamiseen on vaikuttanut paljon se, miten itse olen oppinut ja miten minua on opetettu. Kun muistelen omaa alkutaivaliani rumpalina, jouduin opettelemaan asioita paljon omin päin, sillä paikkakunnallani ei ollut mahdollisuutta saada rumputunteja. Niinpä kaikki opetus, mitä sain, tuli musiikinopettajilta ja bändiohjaajilta. Ensimmäisen rumputuntini sain vasta lukio-aikana, kun olin soittanut bändissä jo pari vuotta. Ennen kuin edes hain opiskelemaan pop&jazz Konservatorio Lappiaan, minulla oli takana vain muutama rumputunti.

Näillä muutamilla tunneilla, jotka minulle pitivät kolme eri opettajaa, painotettiin paljon tekniikkaa. Tämä oli minulle siihen aikaan uusi ja myös erittäin tarpeellinen asia. Huomasin, miten tärkeää on harjoitella tekniikkaa ja miten hyödyllistä ja lähes välttämätöntä se rumpujensoiton kannalta on. Niinpä halusin sisällyttää tekniikkaharjoituksia myös omaan kirjaani, kuitenkin painottamatta sitä liikaa, sillä tämä voi usein vähentää oppilaan motivaatiota tai pahimmassa tapauksessa hävittää sen kokonaan. Kuka tietää, olisinko itsekään jatkanut rumpujensoittoa näin pitkälle, jos en aluksi olisi vain soitellut bändissä – pelkästä soittamisen ilosta.

Konservatoriossa palo rumpujensoittoon vain kasvoi ja soittotunnit olivat erittäin inspiroivia. Yksi vaikuttava tekijä oli opettajani, joka oli joka tunnilla itekin niin kiinnostunut opettamastaan aiheesta ja niin läsnä, että se sama innostus ei voinut olla tarttumatta oppilaaseen. Tämä on mielestäni erittäin tärkeä piirre opettajassa ja samaan olen yrittänyt pyrkiä itekin. Jos opettajasta näkee, että hän on oikeasti kiinnostunut opetettavasta aiheesta, kasvattaa se usein myös oppilaan innostusta. Se tapa, miten opettaja puhuu ja selittää asioita, vaikuttaa suuresti oppilaan motivaatioon ja sitä kautta oppimiseen. Myös kannustus on tärkeää, sillä oppilaan tulee saada onnistumisen kokemuksia. Jos soittotunnilla on hauskaa, oppilas tulee ja lähtee sieltä hyvällä mielellä.

Ilon kautta opettaminen on opettajille yleensä melko haastavaa, sillä mikä tahansa uuden oppiminen vaatii yleensä kärsivällisyyttä ja hermoja. Lisäksi oppilaalla tulee olla motivaatiota oppia. Yksi keino motivaation synnyttämiseksi tai sen lisäämiseksi voisi olla esimerkiksi oppilaan mielimusiikin soittaminen. Itse pyrin aina ottamaan selvää oppilaiden omista musiikkimieltymyksistä, kuten lempibändeistä ja musiikkityyleistä, joita voidaan sitten käydä läpi soittamalla tai kuuntelemalla. Niitä oikein hyödyksi käyttämällä oppilaan motivaatio oppimiseen säilyy ja oppilas jaksaa taas paremmin opetella myös muita, vähemmän kiinnostavia asioita. Luotan kuitenkin oppilaan omaan aktiivisuuteen harjoittelun suhteen. Jos oikeasti haluaa oppia, haluaa myös harjoitella ilman, että oppilasta täytyy patistaa.

Haluan painottaa opetuksessani myös käytännöllisyyttä. Lähes itse oppineena ja paljon keikkoja jo alusta alkaen tehneenä tiedän, miten paljon hyötyä käytännön soittamisesta on. Eihän rumpuja pelkästään itselle soiteta, vaan tavoitteena on päästä musisoimaan muiden soittajien kanssa, perustaa erilaisia kokoonpanoja ja päästä keikoille soittamaan musiikkia ihmisille. Kannustankin kaikkia oppilaitani perustamaan bändejä ja musisoimaan muiden soittajien kanssa, sillä siihenhän rummut on tehty. Lisäksi näin soittamisesta oppii enemmän ja mikä tärkeintä — se on hauskaa.

Opetuksessa ei saa unohtaa yksilöllistä opetusta. Ryhmäopetuksessa sen toteuttaminen on hankalampaa, mutta soittotunnilla jokaisen oppilaan kanssa voidaan edetä juuri hänelle sopivalla tavalla ja vauhdilla. Mielestäni jokaiselle oppilaalle tulisi tehdä oma henkilökohtainen opetussuunnitelmansa ja edetä sen mukaan. Olen opetuksessani pyrkinyt opettamaan oppilaita mahdollisimman monella eri tavalla, sillä jokainen ihminen oppii eri tavoin; toiset parhaiten kuulemalla, toiset näkemällä ja toiset tekemällä. Rumpujensoitossa tekemällä oppiminen on kuitenkin suuressa osassa, sillä liikkeet täytyy saada lihasmuistiin ja se tapahtuu vain soittamalla. Näkemällä oppiminen korostuu nuottien lukemisessa; jotkut oppivat paremmin, kun voivat katsoa nuotteja. Toiset taas saattavat nuotteja lukiessaan oppia ulkoa soittamansa asian jo parin soittokerran jälkeen. Tästä voisi päätellä, että oppilaalle muodostuu nopeasti kuulokuva, joka auttaa häntä muistamaan asian paremmin. Näitä asioita silmällä pitäen opettajan on hyvä tarkkailla oppilasta, josko tämän oppimistyyli tulisi ilmi. Oppimistyylin tiedostaminen auttaa sekä oppilasta että opettajaa, sillä sen avulla oppimista voidaan tehostaa. Yritän käyttää erilaisia opetustapoja monipuolisesti ja löytää kaikille sen oman parhaan tavan oppia. Vaikka olemme kaikki erilaisia, olen sitä mieltä, että jokainen meistä voi oppia soittamaan rumpuja.

Oma oppimis- ja ihmiskäsitykseni on humanistis-konstruktivistinen. En ajattele, että oppilas on vain ”tyhjä taulu”, johon opettaja siirtää tietoa. Oppilas pystyy hankkimaan ja käsittelemään tietoa itse ja juuri tällaiseen itsenäiseen tiedon hankkimiseen ja tutkivaan oppimiseen haluankin oppilaitani ohjata.

3 RUMPUOPETUSMATERIAALIN VERTAILUA

Rumpukirjat voidaan mielestäni jaotella sisällöltään karkeasti neljään erilaiseen ryhmään: aloittelijoille suunnatut, johonkin musiikkityyliin keskittyvät, tekniikkaan painottuvat sekä play along -kirjat. Itse olen käyttänyt opetuksessani eniten aloittelijoille suunnattuja sekä play along -kirjoja, sillä oppilaani ovat pääasiassa aloittelijoita. Play along -kirjat ovat hyviä käytännön harjoittelun kannalta ja kappaleiden kanssa on hauska soittaa. Musiikkityyleihin keskittyviä kirjoja on hyvä ottaa mukaan opetukseen sitten kun perehdytään tai syvennytään johonkin tiettyyn musiikkityyliin tai -genreen. Tekniikkaan painottuvia kirjoja en ole juuri opetuksessani käyttänyt, sillä yleensä jokainen ns. peruskirja sisältää tarpeeksi kattavan tekniikka-osion.

Aloitin aineiston keräämisen menemällä kirjastoon ja tutkimalla siellä olevia rumpukirjoja. Valitsin mahdollisimman monta suomenkielistä kirjaa ja muutaman englanninkielisen, jotka mielestäni näyttivät sisällöltään selkeiltä ja käytännöllisiltä. Kävin kirjat läpi sivu sivulta ja tein samalla muistiinpanoja, joihin kirjoitin muun muassa kirjojen hyvät ja huonot puolet. Kiinnitin huomiota erityisesti selkeyteen, järjestelmälliseen etenemiseen, visuaalisuuteen sekä käytännöllisyyteen. Kävin tarkemmin läpi myös kirjoja, joita minulla itselläni on ja joita olen käyttänyt omassa opiskelussani.

Visuaalisuudella on mielestäni suuri merkitys lasten ja nuorten oppimisessa. Jos kirja on ulkonäöltään sekava, kuvat ja tekstit ovat hyvin pienellä tai kuvia ei ole ollenkaan, voi se vaikuttaa negatiivisesti ainakin lasten ja nuorten oppimismotivaatioon. Jos kirja taas on visuaalisesti näyttävä, se herättää enemmän kiinnostusta ja voi parantaa motivaatiota.

3.1 Suomenkielinen opetusmateriaali

Oppikirjoja rumpujensoitosta löytyy paljon, mutta suurin osa materiaalista on englanninkielistä. Suomessa taas rumpuopetusmateriaalia on tehty suhteellisen vähän. Tosin viime vuosina kirjoja on alkanut ilmestyä enemmän. Uusimpia

kirjoja ovat esimerkiksi Tommi Rautiaisen *Groove in*, Teemu Vuorelan tekniikkaan painottuva *Flam out!* sekä Juha Tannisen *Brazil – Samba ja Bossa Nova Rumpusetille*. Varsinkin aloittelijoille suunnattua materiaalia on kirjoitettu suomeksi todella vähän ja suurin osa siitä on julkaistu jo 1980- ja 90-luvuilla. Päivitystä siis tarvitaan ja pikaisesti.

Suosituin aloittelijoille suunnattu opus on luultavasti vuonna 1990 julkaistu Leevi Leppäsen *Rokkaavat rummut*, joka on yksi kolmesta vertailuun valituista kirjoista. Mika Säilyn *Rumpusetisoiton perusteet* edustaa jo hieman uudempaa materiaalia, sillä se on julkaistu vuonna 2008. Kolmantena tutkin Tommi Rautiaisen *Groove in* -kirjaa, joka on yksi uusimmista suomenkielisistä rumpuopuksista.

3.1.1 Leevi Leppänen – Rokkaavat rummut

Tämä on ehkä käytetyin suomalainen rumpukirja. Se ilmestyi vuonna 1990, mutta on edelleen suosittu, sillä se soveltuu itseopiskeluun ja sisältää paljon hyvää aloittelijalle suunnattua materiaalia, eikä uutta samanveroista kirjaa ole tietääkseni ilmestynyt. Vanhaan ja hyvään luotetaan siis edelleen.

Kirja alkaa simppeleillä teoriaosiolla, jossa esitetään selkeästi nuotit ja tauot sekä kirjassa käytettävät rytmit. Sen jälkeen käydään läpi perusasiat; soittoasento, käsien asennot sekä rummut ja niiden merkitsemistavat. Asennosta ja kapulaotteesta on selkeät kuvat. Ennen kuin päästään kompeihin, käydään läpi perustekniikkaa rudimenttien avulla; vuorokäsin lyönnit, tuplaiskut, perusparadiddlet, perusparadiddlet aksenteilla, viiden iskun sarja, seitsemän iskun sarja, flam, flam accent sekä flam paradiddle. Jotkut näistä tekniikkaharjoituksista ovat jo melko vaativia – varsinkin lapsille, eikä niitä mielestäni sen vuoksi tulisi esittää vielä tässä vaiheessa. Toki niiden yli voidaan hypätä ja palata asiaan myöhemmin, mutta tällaiset tekniikkaharjoitukset alussa voivat hämmentää nuoren aloittelevan rumpalin, miksei vanhankin. Rudimentteihin lisäisin kuitenkin vielä kuuden iskun sarjan, joka kahdesta triolista koostuvana on ehkä helpompi omaksua kuin vaikkapa viiden tai

seitsemän iskun sarja. Lisäksi se on mielestäni myös käytännöllisempi verrattuna kahteen edelliseen.

Pääasiassa kirja keskittyy kuitenkin kompeihin. Erilaisia kompeja ja variaatioita kirjasta todella löytyy – ja paljon. Peruskomppi, shuffle rock, triolikomppi, 1/16-komppi, reggae, fuusio... Omassa opetuksessani kirjaa käyttäneenä olen kuitenkin huomannut, että triolikomppi pitäisi olla ennen shufflekomppia, sillä se on helpompi omaksua. Koska shuffle pohjautuu trioliin, on se helpompi oppia, kun osaa jo triolirytmän. Kaikki kompit voi kuunnella mukana olevalta äänitteeltä.

Variaatioita näistä kompeista on kuitenkin ehkä liikaakin ja tuntuu, että asiat voisi oppia vähemmälläkin. Virveli- ja bassorumpuvariaatioissa luku on huipussaan: 116 variaatiota! Erilaisten variaatioiden soittaminen on toki hyvä asia, sillä jos haluaa pystyä soittamaan mitä vaan, on kaikki vaihtoehdot käytävä läpi. Muuten voi tulla tilanne, että yksi nuotti tietyssä paikassa sekoittaaakin koko pakan. Tässä kirjassa variaatioiden määrä kuitenkin mielestäni ylittää tarvittavan. Kirjassa ei myöskään ole sisällysluetteloa, mikä on toki pienempi paha, mutta olisi mielestäni kuitenkin tarpeellinen tiedon etsinnän kannalta.

Kirjassa on erittäin hyviä harjoituksia, kuten settiharjoitukset 1–3, jotka kehittävät soittajan liikkumista rumpusetillä. Nämä harjoitukset kehittävät myös tekniikkaa ja fillien soittamista. Kirjan lopussa on Leppäsen itse tekemiä kappaleita, jotka löytyvät mukana olevalta äänitteeltä. Soittajan on seurattava nuotteja ja selvittävä kertauksista ja muista merkinnöistä, joten purtavaa riittää kokeneemmallekin rumpalille.

3.1.2 Mika Säily – Rumpusetisoiton perusteet

Esimerkiksi 1960-luvun rhythm and bluesissa hi hat tuplaa usein pianorytmän, virvelirumpu kitararytmän ja bassorumpu bassorytmän. Rumpalin rooli on täten toimia muita soittajia yhdistävänä linkkinä ja ilman kapellimestaria toimivissa yhtyeissä myös tempon määrittäjänä ja lopetuksien ilmentäjänä. (Säily 2008, 9.)

Säily tuo esipuheessaan hyvin esiin rumpalin bändiä yhdistävän roolin yhtyesoitossa. Kirjan tarkoitus onkin painottua käytännönläheiseen yhtyesoitamiseen. (Säily 2008, 4.) Kirjasta heijastuu myös kirjoittajan pitkä kokemus opettajana sekä hänen huumorintajuinen persoonansa.

Kirjassa on mainittu kappale-esimerkkejä, jotka auttavat komppien omaksumisessa. Siinä puhutaan kuulon suojaamisesta, mikä on myös erittäin tärkeää. Yleisesti ottaen asiat on selitetty ja esitetty mielestäni selkeästi. Kirja soveltuu myös itseopiskeluun, sillä mukana on DVD.

Kirjassa mennään myös osittain aika pitkälle, vaikka kirjan nimi on ”rumpusetitsoiton perusteet”. Rytmiaiheen siirto vaatii jo jonkin verran soittokokemusta, jazzista puhumattakaan. Harppaus vaikeampiin asioihin on mielestäni liian suuri. Lisäksi rumpusetin historia ei välttämättä vielä kiinnosta lapsia tai nuoria, mutta kirja onkin suunnattu hieman vanhemmille oppilaille. Istumisasennosta, kapulaotteista sekä jalka- ja käsitekniikasta puhutaan vasta perusosion loppupuolella, kirjan keskivaiheilla. Tätä Säily perustelee kirjan käytännönläheisellä painotuksella eikä sen vuoksi näe niille tarvetta vielä kirjan alussa (Säily 2008, 4). Omasta mielestäni ainakin istuma-asennon ja kapulaotteen selventäminen tulisi olla jo kirjan alkupuolella. Tämä lähinnä siksi, että välttyään vääriä asennoilta ja tekniikoilta jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Jos soittamisen aloittaa väärällä tavalla, voi siitä olla vaikea päästä myöhemmin eroon. Lisäksi vääränlaiset asennot voivat aiheuttaa lihaskipuja, tulehduksia ja rasitusvammoja.

Kirja sisältää kuitenkin hyviä ideoita, esimerkiksi samaa komppia soitetaan monella eri tyylillä, mikä avaa nopeasti asioita käytännönläheisestä soittamisesta. Vaikka kirja tuntuukin jättävän joitain asioita huomiotta, on siinä kuitenkin pureskeltavaa pitkäksi aikaa.

3.1.3 Tommi Rautiainen – Groove in

Kirjan alussa on tekijän kuva sekä saatesanat, jossa kirjoittaja kertoo itsestään ja taipaleestaan rumpalina. Esittelyssä on myös äänitteellä ja DVD:llä kuultava bändi, mikä on mielestäni huomaavaista. Kirjassa on selkeät kuvat kapuloiden asennosta ja kapulaotteesta, rumpunuotit viivastolla on myös esitetty selkeästi. Rummut ja symbaalit ovat erikseen, mikä selkeyttää oppimista, sillä nuotteja kertyy aika paljon, kun otetaan kaikki rummut ja symbaalit mukaan. Pidän myös merkitsemistavasta, jossa hi hat merkitään viivaston ylimpään väliin ja ride symbaali ylimmän viivan päälle. Tällöin nämä kaksi nuottia eivät mene niin helposti sekaisin.

Nuotit ja tauot on myös esitetty selkeästi; yksi aika-arvo per tahti. Näin lukija hahmottaa heti, montako mitäkin nuottia tai taukoa menee yhteen tahtiin. Melodia- eli tässä tapauksessa rytmiharjoituksissa käydään läpi aina yksi aika-arvo tai rytmi, mikä auttaa oppimaan asiat yksi kerrallaan. Lisäksi nuotteja ja rytmejä päästään heti soittamaan ja toteuttamaan käytännössä, mikä on mielestäni tärkeää. Kirjassa edetään loogisesti ja harjoitukset ovat sopivan vaativia. Esimerkiksi filliharjoitukset aloitetaan hyvin yksinkertaisilla rytmeillä ja edetään vähitellen haastavampiin. Esimerkit kappaleista, levyistä ja rumpaleista ovat myös erittäin hyviä, sillä ne esittelevät asioita käytännön valossa ja opastavat lukijaa kuuntelemaan ja tutkimaan musiikkia. Kirjan lopussa on sanasto, josta lukija voi tarkistaa sanojen merkityksiä.

Tästä kirjasta löysin enemmän hyviä kuin huonoja puolia, mutta koska tämä on vain yhden rumpalin näkemys, löytyy aina asioita, joita itse tekisin toisin. Olemmehan me kaikki erilaisia ja ajattelemme eri tavoin. Itseäni häiritsi esimerkiksi se, että 1/16-rytmikuvioita ei käydä läpi ollenkaan, vaikka niitä esiintyy kirjassa. Mielestäni kaikki käytettävät rytmit tulisi käydä ensin läpi, jotta lukija ymmärtää mistä se koostuu ja miten se soitetaan. Kirjassa ei myöskään puhuta virvelivariaatioista, vaikka bassorummulle ja hi hatille löytyy erikseen 1/8- ja 1/16-variaatioharjoituksia. Sen sijaan hypätään suoraan melko haastaviin virvelin haamulyöntikompeihin, vaikka perusvirvelivariaatioita ei käydä läpi. Mitä rumpujen merkintätapaan tulee, ride symbaalin kupu on merkitty samalla

tavalla kuin hi hatin aukaisu (o), mikä voi aiheuttaa sekaannusta, vaikkakin nämä symbolit on merkitty eri viivoille. Itse käytän riden kuvun merkitsemiseen pientä kolmiota.

Erityisesti pidin kirjassa sen pienistä ”knoppitiedoista”, joita löytyy melkein joka aiheesta. Erilaiset vinkit, vihjeet ja rumpali- ja kappale-esimerkit värittävät ja piristävät kirjaa mukavasti. Lisäksi ne ohjaavat lukijaa tutkivaan oppimiseen. Esimerkkien avulla paperilla olevat asiat muuttuvat todellisiksi ja ne voidaan yhdistää käytäntöön.

3.2 Englanninkielinen opetusmateriaali

Englanninkielisessä rumpu-opetusmateriaalissa ongelmana on se, että vieraan kielen takia lasten ja nuorten on vaikeampi ymmärtää sitä. Lapset voivat kyllä oppia jotain jo pelkistä kuvistakin. Joskus kirjan mukana tulee myös äänite, joka puolestaan helpottaa oppimista antamalla kuulokuvan eri kompeista. Äänitteen kuunteleminen voi olla olennaista oppimisen kannalta varsinkin, jos lapsi ei osaa lukea nuotteja. Etenkin auditiivisesti oppivat lapset hyötyvät tästä paljon. Kirjan mukana on nykyään yhä useammin myös DVD, joka puolestaan parantaa oppimista entisestään, sillä sen lisäksi että lukija kuulee, hän myös näkee, miten eri kompit ja harjoitukset soitetään.

Valitsin kaksi ensimmäistä kirjaa melko summittaisesti. Kriteereinä oli kuitenkin, että kirja sisältäisi rumpujensoiton alkeet, visuaalisesti selkeän luettavuuden sekä monipuolista sisältöä. Ensimmäinen kirja, Johnny Deanin *The Premier Drum Book*, on julkaistu 1984, joten se edustaa vanhempaa materiaalia. Jennings & Ballingerin *The Drummer's Link to Sight Reading* edustaa hieman uudempaa materiaalia, sillä se on julkaistu vuonna 2003. Mark Walkerin *Xtreme Drums* on myös uudempaa tuotantoa vuodelta 2004 ja selkeästi suunnattu lapsille ja nuorille, minkä vuoksi halusin ottaa sen mukaan vertailuun.

3.2.1 Johnny Dean - *The Premier Drum Book*

Premier on yksi maailman suurimmista rumpuvalmistajista, joten kirjan nimestä voisi aluksi päätellä, että se esittelee Premierin rumpuja. Mutta sisältö paljastaa, että se onkin tavallinen rumpuoppikirja, jonka on kirjoittanut englantilainen rumpali Johnny Dean.

Kirjan alussa on selkeät kuvat ja selvitykset teoria-asioista, kuten tahdista ja tahtiviivoista, kertausmerkeistä sekä nuottien ja taukojen aika-arvoista. Rumpuavaimesta ei tosin puhuta, vaan rummpunuotit on merkitty bassoavaimelle. Nuottien jälkeen esitellään jo eri tahtilajeja, aina 9/8 tahtilajiin asti. Kapulaotteista on vain piirretyt kuvat, mutta ne ajavat asiansa. Teoriaosuuden jälkeen seuraa kolme sivua erilaisia melodiarjoituksia virvelirumpuun, alkaen neljän tahdin, myöhemmin kahdeksan tahdin mittaisista rytmeistä. Vaikeustaso kasvaa harjoitusten myötä ja kolmannella sivulla onkin jo melko haastavia rytmejä sisältäen 1/16- sekä pisteellisiä 1/4-nuotteja.

Sitten siirrytään komppeihin, jotka alkavat perus beat -kompilla bassorummun rytmiä varioiden. Siitä edetään 1/16-kompeihin, joista ei enää löydy niin montaa variaatioita. Näitä seuraa sekä 1/8- että 1/16-triolirytmii, joita harjoitellaan pelkästään virveliin. Nuottikirjoitus on kompeissa hieman hassu, sillä vaikka virveli ja bassorumpu on merkitty nuottivarret alaspäin, on virvelin alle kakkos- ja nelosiskulle merkitty silti tauko. Jos sekä virvelin että bassorummun nuottivarret ovat alaspäin, ei taukoja mielestäni tarvita. Kirjoittaja kyllä mainitsee myös tämän vaihtoehdon, mutta ei kerro, miksi käyttää juuri tätä edellämainittua tapaa (Dean 1984, 19).

Rudimenteista käydään läpi flam, drag, paradiddle, ratamacue sekä viiden, seitsemän ja yhdeksän iskun rollit. Sellaiset perusrudimentit kuten vuorokäsinlyönnit ja tuplalyönnit jätetään kokonaan pois, mikä on mielestäni hieman outoa. Ovathan nämä kaksi rudimenttia kuitenkin kaikista yksinkertaisimmat ja toimivat myös monien muiden rudimenttien peruspalikoina (esimerkiksi paradiddle). Kirja näyttää keskittyvän enemmän tekniikkaan ja virvelirumpuharjoituksiin kuin käytännön soittamiseen. 1/8- ja 1/16-komppien

lisäksi käydään hieman läpi myös sudeilla soittamista. Kompit jäävät siis hyvin vähälle huomiolle, filleistä ja eri tyyleistä puhumattakaan.

Symbaalien soittamista on havainnollistettu piirretyin kuvin, mikä on mielestäni hyvä lisä. Kuvista selviää kapulan osumakulma sekä kohdat, joilla ja joihin symbaalia tai hi hatia kannattaa soittaa. Rumpusetin symbaalien asettelusta on myös esimerkkipiirros, jossa rumpusetti on kuvattu ylhäältä päin. (Dean 1984, 30-31.)

Mielestäni kirjasta jää pois paljon olennaista. Kirjan alussa on kyllä ohjeet soittoasennosta, mutta ei kuvaa. Lisäksi kirjan loppupuolella puhutaan yhteen ja big bandin kanssa soittamisesta, mutta komppiharjoitukset jäävät hyvin suppeaksi. Esimerkiksi shuffle-rytmiä ei käydä läpi ollenkaan, vaikka kirjassa on harjoituksia, joissa pitäisi soittaa esimerkiksi jazzvalssia. Perus jazzkomppia ei juuri avata ja asioihin mennään melko suoraa mitään tarkemmin selittämättä. Ehkä kirja onkin tarkoitettu aikuisille ja kokeneemmille soittajille sekä tekniikasta ja jazzista kiinnostuneille. Luultavasti se on kirjoitettu myös mainosmielessä, sillä kirjan alussa kerrotaan taustaa Premier-rumputehtaasta ja lopussa esitellään Premier-percussiosoitteita.

3.2.2 J. Jennings & Ballinger - The Drummer's Link to Sight Reading

Kirjassa on selkeä johdanto teoriaan ja asiat käydään läpi loogisessa järjestyksessä. Nuottien ja taukojen aika-arvot on esitetty mielestäni selkeästi, sillä ne on merkitty erikseen tahtien sisään ja niin, että ne täyttävät koko tahdin (Jennings & Ballinger 2003, 5). Näin lukija näkee heti, montako mitäkin nuottia tai taukoa menee yhteen tahtiin. Teoriaosion jälkeen on tehtäviä, joissa lukija saa kirjoittaa itse erilaisia nuotteja ja taukoja. Tehtävien lomassa on myös kysymyksiä, esimerkiksi: "Montako 1/8-nuottia menee yhteen puolinuottiin?". Tällaiset tehtävät ovat mielestäni erittäin hyödyllistä oppimisen kannalta. Nuotinlukuharjoitukset puolestaan aloitetaan yksinkertaisilla 1/4-nuoteilla ja niihin lisätään vähitellen muita nuotteja. Harjoituksiin on annettu vaihtoehtoja virvelin lisäksi; ne voidaan soittaa myös bassorummulla, tomeilla yms. Myös

komppivariaatioissa on annettu tilaa omalle luovuudelle, eli lukija pääsee keksimään ja kirjoittamaan omia kompeja.

Kirja yhdistää kompit kätevästi heti käytäntöön; jokaisen ”oppitunnin” eli aiheen jälkeen on nuoteiksi kirjoitettu harjoitus tai kappale, jossa käydään läpi juuri opittuja asioita. Kappale on myös äänitteellä, jossa se on play along -versiona. Kirjassa edetään järjestelmällisesti ja sopivasti haastetta lisäten ja pysyen käytännönläheisissä populaarimusiikin kompeissa.

Joitakin asioita olisin itse jättänyt kirjassa vähän myöhemmälle, kuten esimerkiksi virvelivariaatiot. Muuten kirja on mielestäni käytännöllinen ja erittäin selkeälukuinen. Ainut suuri miinuspuoli on kieli.

3.2.3 *Mark Walker - Xtreme drums*

Tämä kirja poikkeaa huomattavasti muista tutkimistani kirjoista, ja se on selvästi suunnattu lapsille ja nuorille. Kirjassa esiintyy piirretty rumpali nimeltään ”Skins”, joka toimii opettajana lukijalle läpi koko kirjan. Mukana olevassa äänitteessä tämä suuri ja ystävällinen hahmo selittää ja soittaa opittavia asioita. Ääni on kannustava ja siitä välittyy humoristisuus ja soittamisen hauskuus. Tämän luulisi oppoavan lapsiin ja nuoriin. Kirja on myös visuaalisesti miellyttävä; erilaiset kuvat Skinsistä soittamassa, lukemassa nuotteja ja tekemässä tehtäviä ylläpitävät mielenkiintoa.

Kirjassa keskitytään pääasiassa soittamiseen ja hauskanpitoon, kuitenkin unohtamatta soittoasentoa, rumpujen asettelua, kapulaotetta, lämmittelyä ja kuulon suojaamista. Tekstin lisäksi tarkempia kuvia asennoista ei kuitenkaan ole, sillä kaikki kuvamateriaali koostuu herra Skinsin kuvista. Kirjaa ei voi ainakaan siis syyttää liian teknisestä lähestymisestä.

Kirjassa on kymmenen erilaista ”oppituntia”, joissa käsitellään aina yhtä aihetta kerrallaan. Kompit rajataan pelkästään tasajakoisiin 1/8- ja 1/16-kompeihin, eli trioli- tai shufflekompeihin ei mennä ollenkaan. Tämä on mielestäni hyvä asia,

sillä se selkeyttää kirjaa entisestään. Lukija saa enemmän onnistumisen kokemuksia, kun ei yritetä haukata liian isoa palaa kerralla. Joka ”oppitunnin” alkuun on kirjoitettu laatikkoon neljä tavoitetta, jotka on tarkoitus saavuttaa seuraavaksi. Tämä auttaa lukijaa hahmottamaan paremmin, mitä opetellaan ja miksi. Ne ovat myös hyviä välitavoitteita, jotka auttavat pääsemään suurempiin tavoitteisiin. Lähes joka aukeamalla on vinkkilaatikko, jossa on soittamiseen liittyviä ohjeita sekä tietoa. Joka osion lopussa on myös muutama tehtävä, joko kysymys tai nuotinkirjoitustehtävä. Tehtävät on saneltu myös äänitteelle.

Oppituntien lisäksi kirjassa on luettelo kymmenestä eri rumpalista, joista kaikista on aukeaman pituinen esittely. Jokaisesta rumpalista on lyhyt tietopaketti, kuvia, mielenkiintoista knoppitietoa, soittotyylin tarkastelua, levy- ja kappale-esimerkkejä sekä nuottiesimerkki jostain heidän tyylilleen ominaisesta kompista. Listaan on valittu selvästi tarkoituksella eri tyylisiä rumpaleita, mikä on mielestäni hyvä, sillä näin mitään genreä ei korosteta liikaa ja lukija saa laajan perspektiivin musiikin eri tyylilajeista. Listaan kuuluu muun muassa Ringo Starr, Derrick McKenzie, Buddy Rich, Meg White, Chad Smith sekä Travis Barker.

Tästä kirjasta ei löydy paljoa kritisoitavaa. Kompeissa pysytään perusasioiden äärellä, eikä nuotteja ole ainakaan liikaa. Alkuteoriaan olisin kaivannut hieman selkeämpää esittelyä nuottien ja taukojen aika-arvoista. Vaikka kirjassa on suhteellisen paljon tekstiä, se ei ole kuitenkaan puuduttavaa luettavaa. Asiat on esitetty mielenkiintoa ylläpitävällä tavalla – hauskasti ja innokkaasti. Samasta kirjasarjasta löytyy oppaita myös muille instrumenteille.

4 UUDEN RUMPUOPETUSMATERIAALIN KOKOAMINEN

4.1 Kirjan sisällöllinen suunnittelu ja tavoitteet

Rumpukirjan tekemisessä käytin pohjana Word-tekstinkäsittelyohjelmaa ja nuotit tein nuotinnusohjelmalla Finale 2009. Aluksi kokeilin nuottien kirjoitukseen Musescore 1.0 -ilmaisohjelmaa, mutta se osoittautui puutteelliseksi monissa asioissa. Esimerkiksi taukoja ei pystynyt piilottamaan. Sibelius-nuotinnusohjelma oli myös yksi vaihtoehto, mutta oman kokemukseni mukaan sekin on hieman puutteellinen Finaleen verrattuna, varsinkin rumpunuottien kirjoittamisen osalta. Lisäksi Finalesta minulla oli käyttäjänä jo vuosien kokemus, joten se tuntui ylivoimaisesti parhaimmalta vaihtoehdolta.

Aluksi tein muistiinpanoja asioista, joita halusin sisällyttää kirjaan. Osa-alueet, niiden asiasisällöt, millaisia harjoituksia, mistä asioista täytyy olla esimerkkiä näyttävät kuvat ja mitä ajatuksia ja ohjeita haluan kirjassa olevan. Tästä aloin kehittää kirjalle runkoa, joka sisältää seitsemän eri osa-aluetta; perusteet, teoria, kompit, rytmiiikka, tekniikka, dynamiikka ja tahtilajit. Halusin kirjan alkuun myös johdannon, jossa kertoisin itsestäni sekä kirjan sisällöstä. Loppuun tulisi myös rumpusanastoa. Tämä oli perusrunko, joka pysyi lähes muuttumattomana prosessin loppuun saakka.

Päätavoitteeni oli tehdä omaan opetukseeni soveltuva, 8–15-vuotialille suunnattu, selkeä ja käytännönläheinen, alkeisiin keskittyvä rumpuoppikirja, jonka tarkoituksena on antaa valmiudet bändisoittoon. Olen sisällyttänyt kirjaan harjoituksia, jotka soveltuvat hyvin aloittelijoille niin määrältään kuin vaikeustasoltaan. Jokaisessa osiossa, lukuunottamatta perusteet-osiota, on myös hyväksi havaitsemiani harjoituksia, joita olen käyttänyt opetuksessani tai joita itse olen joskus opetellut. Harjoitusten tehtävänä on saada oppilas oppimaan asia sekä soitannollisesti että ymmärtämään miten ja missä sitä voi käyttää. Mielestäni on tärkeää, että opettaja selvittää jokaisen harjoituksen yhteydessä oppilaalle, miksi kutakin harjoitusta harjoitellaan ja mihin sillä

pyritään. Teoria, kompit ja kaikki muutkin asiat yhdistetään käytäntöön erilaisten harjoitusten, kappaleiden kuuntelun ja niiden kanssa soittamisen sekä esimerkkien avulla.

Kirja sisältää erilaisia tehtäviä, joiden tarkoituksena on kehittää oppilaan nuotinkirjoitustaitoa, itsenäistä opiskelua sekä luovuutta. Teoriaosiossa on nuotinkirjoitustehtäviä, joihin oppilaan on katsottava mallia esimerkeistä, ellei niitä muuten muista. Kompit ja tahtilajit -osioissa oppilas saa keksiä omia komppeja ja fillejä ja kirjoittaa ne nuottiviivastolle. Tehtävien avulla oppilas oppii paremmin, sillä piirtämällä nuotit jäävät paremmin mieleen sen sijaan, että niitä yrittäisi vain opetella ulkoa. Lisäksi omien komppien keksiminen kehittää oppilaan omaa luovuutta ja johdattelee omaan ajatteluun ja itsenäiseen työskentelyyn.

Koska kirja on suunnattu lapsille ja nuorille, halusin tehdä siitä selkeästi luettavan ja visuaalisesti miellyttävän. Teksti ei saa olla liian pientä eikä sitä saa olla liikaa. Lapset ja nuoret jaksavat harvoin lukea, jos tekstiä on paljon. Riittää, kun tärkeimmät asiat ja ohjeet on mainittu ja loput tulevat esiin tunneilla. Kuvat taas toimivat lapsille ja nuorille tekstiä paremmin. Ne herättävät kiinnostusta ja niitä on mukava katsella. Niinpä olen lisännyt kirjaan sinne tänne itse ottamiani kuvia rummuista. Aluksi tarkoituksena oli laittaa kuvia kuuluisista rumpaleista, mutta tekijänoikeuslain vuoksi se ei ollut mahdollista. Kirjassa on myös kuvia soittamiseen liittyvistä asennoista ja liikkeistä, joissa itse esiinnyin. Perusteet-osiossa on kuvat soittoasennosta ja kapulaotteesta. Komppeja-osiossa on kuvat hi hatin polkemisesta sekä avauksesta, tekniikka-osiossa kolmesta eri käsitekniikasta sekä kahdesta eri tavasta polkea bassorumpua.

Halusin sisällyttää kirjaan myös jotain, joka tekisi oppimisesta vielä mukavampaa ja hauskempaa. Niinpä olen lisännyt kirjan eri osiin erilaisia kappale-esimerkkejä erilaisista kompeista. Olen pyrkinyt ottamaan esimerkeiksi sellaisia kappaleita, jotka oppilaat voisivat tunnistaa, sillä tuttu kappale herättää yleensä hyviä tuntemuksia. Näitä kappaleita käydään tunnilla läpi kuuntelemalla ja soittamalla. Näin oppilas kuulee, miltä komppi kuulostaa, kun koko bändi on mukana ja pystyy näin yhdistämään sen johonkin suurempaan kokonaisuuteen.

Soitettavat kappaleet eivät toki rajoitu vain kirjan esimerkkeihin, sillä musiikkia on maailmassa niin paljon, ettei se kaikki mahtuisi yhteen kirjaan. Valikoin kirjan ulkopuoliset kappaleet aina oppilaskohtaisesti, vaikka monien kanssa soitetaankin samoja kappaleita. Oppilas saa myös itse ehdottaa kappaleita, joita haluaisi soittaa. Tällä pyrin pitämään yllä oppilaan motivaatiota soittamiseen, sillä oppiminen ilon ja musiikin kautta on mielestäni parasta oppimista.

Kirja sisältää tarpeeksi ohjeita soveltuakseen myös itseopiskeluun, mutta ensisijaisesti se on tarkoitettu tuntimateriaaliksi. Kaikki kirjan asiat tulisi siis aina ensin käydä läpi soittotunnilla opettajan ohjauksessa. Ilman opettajaa monet asiat voivat jäädä huomaamatta, kuten esimerkiksi huono soittoasento, sillä soittaja ei itse näe kaikkea niin hyvin kuin opettaja. Lisäksi opettajalla on antaa kokemuksensa puolesta paljon erilaisia neuvoja ja vaihtoehtoja, joita oppilas ei välttämättä tule ajatelleeksi. Tässä korostuu opettajan työn merkitys, jota ei voi mielestäni korvata millään kirjalla tai DVD:llä. Edes virtuaaliopetus internetissä ei vedä vertoja samassa tilassa tapahtuvalle oppilaan ja opettajan vuorovaikutukselle. Tämä oli yksi syy, miksi en liittänyt kirjaani äänitettä. Vaikka se voisi olla hyvä apu oppilaalle kotona harjoitellessa, en näe sitä kuitenkaan tarpeelliseksi, sillä asiat käydään aina ensin läpi tunneilla. En myöskään halua kenenkään ajattelevan, että äänite korvaisi opettajan, sillä silloin se tekisi omasta työstäni vähemmän tarpeellista. Vaikka näin ei missään tapauksessa ole, halusin kuitenkin enemmän korostaa opettajan merkitystä jättämällä äänitteen pois.

Haluan kannustaa oppilaitani myös tutkivaan oppimiseen. Kirjan lopussa on lista suosituista ja yleisesti arvostetuista rumpukirjoista, joihin oppilas voi tutustua halutessaan lisää materiaalia eri aiheista. Sen jälkeen on linkkilista, jossa on [www-linkkejä](#) erilaisiin rumpuihin liittyviin sivustoihin, joista voi myös hakea tietoa. Lisäksi lopussa on vielä lista rumpaleista, joihin suosittelen oppilaita tutustumaan.

4.2 Rumpalin opas -kirja

Rumpukirjani sisältö koostuu eri osioista, jotka käsittelevät eri aiheita; perusteet, teoria, kompit, rytmiiikka, tekniikka, dynamiikka ja tahtilajit. Oppimateriaalia on helpompi ymmärtää, kun se on jäsenneltyä. Vaikka olenkin pyrkinyt laittamaan asiat loogiseen järjestykseen, ei kirjaa välttämättä tarvitse käydä sivu sivulta, vaan jokaista osiota voidaan käydä läpi vähän kerrallaan ja niihin voidaan palata. Läpikäymisjärjestykseen vaikuttavat suurelta osin myös oppilaan oppimistyyli ja taso. Kokemattoman oppilaan kanssa aloitetaan yleensä aluksi käymällä läpi teoriaa ja soitetaan peruskomppia, kun taas kokeneemman kanssa voidaan mennä suoraa komppeihin ja muihin harjoituksiin.

4.2.1 Perusteet

Ennen kuin aletaan varsinaisesti soittaa, täytyy lähtökohtien olla kunnossa. Niinpä kirjan alussa johdannon jälkeen on esitetty rumpujensoiton perusteet. Näitä perusteita ovat muun muassa rumpusetin osat ja niiden ominaisuudet. Nämä selviävät kuvasta, jossa rumpusetin eri osat on numeroitu. Kuvan alla on kerrottu rumpujen nimet sekä niiden ominaisuudet. Sitten kerron hieman rumpalin tehtävistä ja roolista bändissä. Oman terveyden ja ergonomian kannalta on mielestäni välttämätöntä käydä aluksi läpi oikea soittoasento sekä kapulaote, joista on myös selkeät kuvat. Vähintään yhtä tärkeä asia on kuulon suojaaminen, josta kehotan kaikkia huolehtimaan. Tämä osio sisältää eniten tekstiä, kun muissa keskitytään enemmän nuotteihin sekä kuviin.

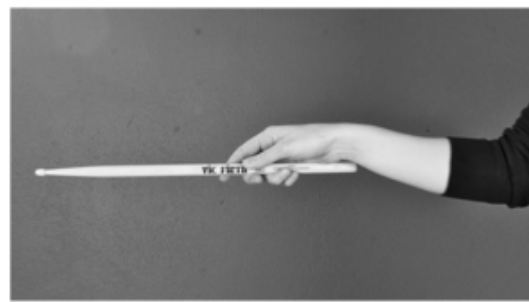
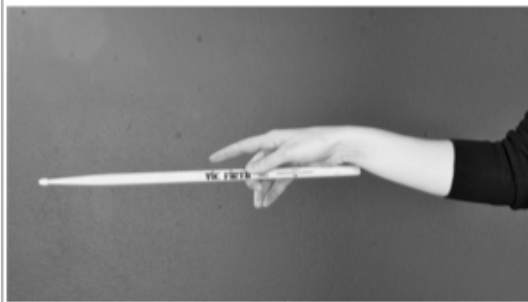

Kädet tulee asettaa aluksi niin, että ne muodostavat kolmion muotoisen kuvion virvelin päälle siten, että kapuloiden päät ovat rummun keskellä.

Tämä on ns. perusasento, jota kutsun myös lähtöasennoksi.

Kapulaote

Kapulaa pidettäessä on aina muistettava *rentous*. Ei puristeta liian lujaa, jotta kapula pystyy liikkumaan kädessä. Peukalo ja keskisormi puristavat kapulaa eniten, muut sormet ovat ympärillä tukemassa ja ohjailemassa kapulaa. Etusormi on myös tärkeä kapulan kontrolloimisen kannalta. Peukalo, etusormi ja keskisormi muodostavatkin ikään kuin kolmion kapulan ympärille. Toinen tapa pitää kapulaa on puristaa etusormella ja peukalolla. Muista tarkistaa molemmista käsistä otteen symmetrisyys, eli että ote näyttää molemmissa käsissä samanlaiselta.

KUVA 1 Kapulaote

4.2.2 Teoria

Teoria-osiossa käydään läpi kaikki tärkeimmät asiat, jotka jokaisen rumpalin on hyvä tietää, jotta opitaan lukemaan nuotteja. Myös korvakuulolta oppiminen on mahdollista, mutta nuotinluku on hyvä olla hallussa, sillä se on monissa tilanteissa arvokas taito. Osiossa käsitellään seuraavia aiheita: rumpunuotit viivastolla, nuottien ja taukojen aika-arvot, rumpuavain, tahti ja tahtilaji,

kertausmerkki sekä kaarelliset ja pisteelliset nuotit. Jokaista aika-arvoa harjoitellaan soittamalla kahdeksan tahdin mittainen rytmiharjoitus.

Rumpunuotit nuottiviivastolla

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

1. Ylätomi 1 (tom tom, TT)	7. Crash symbaali (crash cymbal, CC)
2. Ylätomi 2 (TT)	8. Ride symbaali (ride cymbal, RC)
3. Virveli (snare, SN)	9. Ride kupu/kello
4. Virvelin kantti (cross stick)	10. Haikka (hi hat, HH)
5. Lattiatomi (floor tom, FT)	11. Haikka auki (HH open)
6. Bassorumpu (bass drum, BD)	12. Haikka kiinni (HH closed)
	13. Haikan polku jalalla

KUVA 2 Rumpunuotit viivastolla

Jokaisen aiheen jälkeen on tehtäviä, joissa oppilas saa kirjoittaa oppimiaan nuotteja nuottiviivastolle.

TEHTÄVÄT

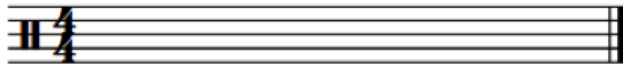
Kirjoita tahti täyteen käyttäen 4-osa nuotteja virvelillä

Kirjoita tahti täyteen käyttäen 4-osa taukoja

Kirjoita tahti täyteen käyttäen 4-osa nuotteja bassorummulla

Kirjoita oma rytmi virvelillä käyttäen 4-osa nuotteja ja 4-osa taukoja

KUVA 3 Tehtäviä

4.2.3 Komppeja

Komppeja-osiossa käydään loogisessa järjestyksessä eri populaarimusiikin tyylejä. Ensimmäisenä on peruskomppi eli beat, joka on kirjan kompeista yksinkertaisin ja sen takia ensimmäisenä. Peruskompin yhteydessä on esitelty myös erilaisia peruskompin variaatioita virveliä tai haikkaa (hi hat) muuttamalla. Näistä variaatioista on myös mainittu kappale-esimerkkejä.

Peruskomppi eli beat

1. yk - si kak - si kol - me nel - jä

2.

3.

Soita peruskomppia myös siirtämällä käsi haikalta ride symbaaliin tai lattiatomiin.

KUVA 4 Peruskomppi

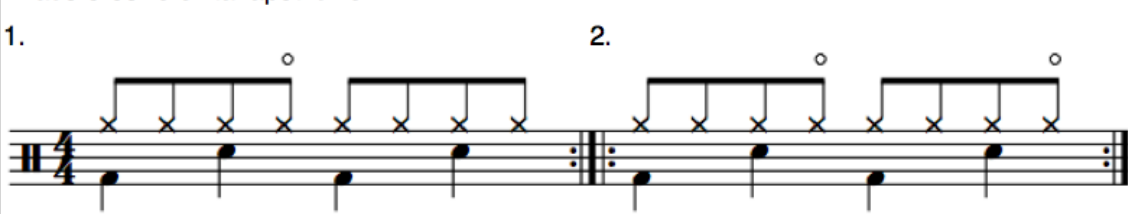
Lisäksi opetellaan trioli-, shuffle- ja 1/16-komppi. Kaikista kompeista käydään muutamia bassorumpuvariaatioita ja kompeihin sopivia fillejä, joita oppilas pääsee myös itse keksimään. Lisäksi tutustutaan erilaisiin tomikompeihin.

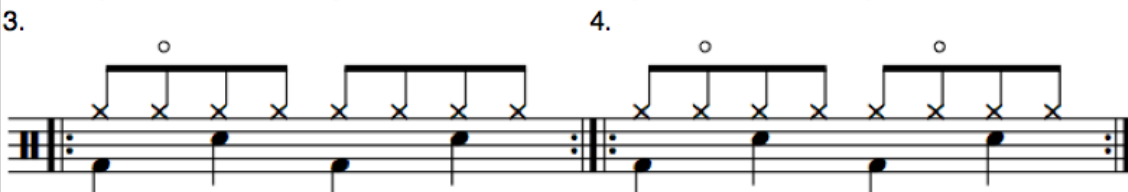
Keksi omia fillejä.

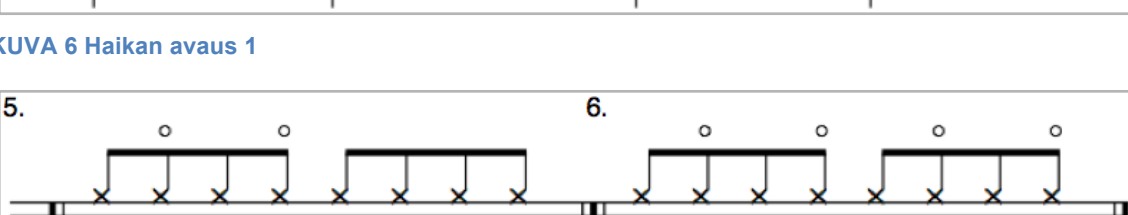
KUVA 5 Omat fillit

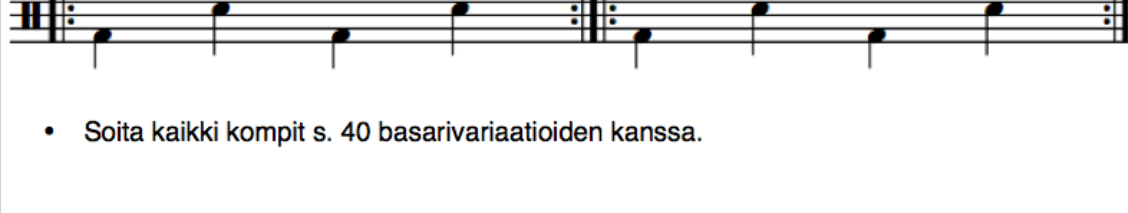
Mukaan otetaan myös neljäs raaja eli vasen jalka. Käydään läpi muutamia perusvariaatioita haikan polkemisesta ja aukaisemisesta 1/8- sekä 1/16-kompeissa. Kompeja harjoitellaan erilaisten musiikkikappaleiden avulla ja samoja esimerkkikappaleita on merkitty myös kirjaan, jotta niiden kanssa voi harjoitella myös kotona.

Avaus 8-osille eli takapotkuille

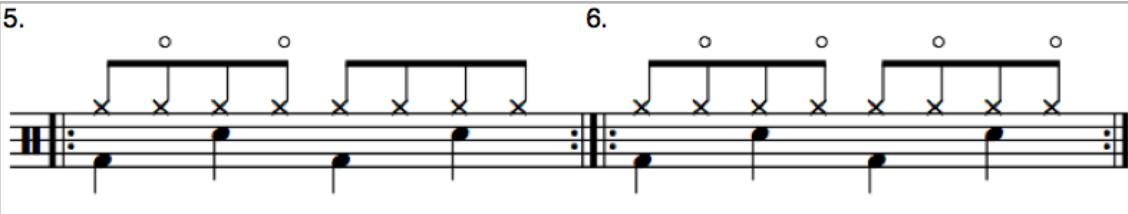
1.

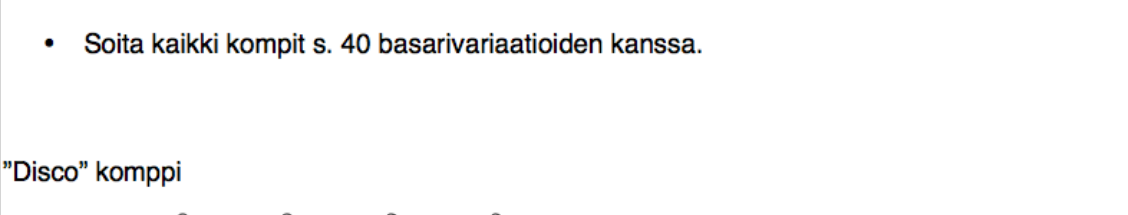
2.

3.

4.

KUVA 6 Haikan avaus 1

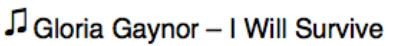
5.

6.

- Soita kaikki kompit s. 40 basarivariaatioiden kanssa.

"Disco" komppi

 Gloria Gaynor – I Will Survive

KUVA 7 Haikan avaus 2

Osion lopussa on vielä sivun verran materiaalia 1/8- ja 1/16-bassorumpuvariaatioista, 1/16-virvelivariaatioista sekä haikkavariaatioista. Näitä kaikkia voidaan myös yhdistellä keskenään, jolloin saadaan lisää harjoitusmateriaalia ja jopa aika vaativiakin komppeja.

4.2.4 Rytmikka

Rytmikka on rumpujensoiton yksi tärkeä elementti, sillä rummut ovat ennen kaikkea rytmisoitin. Tämän osion tarkoituksena on saada oppilas ymmärtämään rytmikan eri kerroksia ja alajakoja, oppia käyttämään ja varioimaan niitä sekä liittämään käytäntöön. Ensin tutustutaan nuottipyramidiin, johon sisältyy 1/4- ja

1/8-nuotti, 1/8-trioli sekä 1/16-nuotti. Sitä harjoitellaan myös kompian kanssa, haikan soittaessa nuottipyramidin rytmien mukaan.

Nuottipyramidiharjoitus kompissa

KUVA 8 Nuottipyramidiharjoitus

Nuottipyramidin lisäksi tutustutaan kahden ja kolmen nuotin 1/16-rytmikuvioihin. Kahden nuotin 1/16-rytmejä esiintyy 1/16-komppien bassorumpuvariaatioissa, kolmen nuotin 1/16-rytmejä sovelletaan kompeissa ja filleissä.

Kolmen nuotin rytmikuviot

Soita virvelillä 16-osa nuotteja vuorokäsin.

Rytmi 1 (muistisana: "porkkana")

Jätä aina toinen 16-osa soittamatta.

→ Sama rytmi toisin kirjoitettuna:

KUVA 9 Kolmen nuotin rytmikuvioita

16-osa rytmejä haikassa

Rytmi 1

Rytmi 2

- Soita s. 40 ja 41 basarivariaatioiden kanssa.
- Soita haikka-kuviota myös kahdella kädellä. Käsijärjestykset ovat samat kuin virveliin soittaessa. Rytmi 1: OOV , rytmi 2: OVO. Näin pystyt soittamaan nopeammin.

KUVA 10 16-osa rytmejä haikassa

4.2.5 Tekniikka

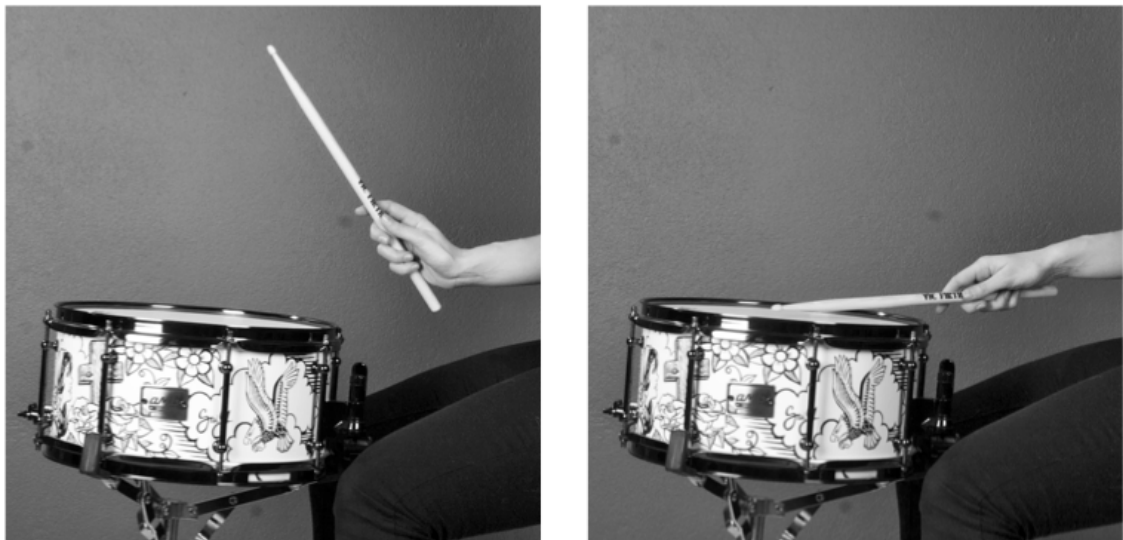
Tekniikkaharjoitukset, varsinkin rudimentit, on yleensä sijoitettu kirjoissa aina alkupuolelle, mutta itse halusin laittaa ne myöhemmäksi. Vaikka pidän tekniikkaa todella tärkeänä, en halunnut sitä heti alkuun, sillä en halua aloittaa

opetusta tekniikkaharjoituksilla. Aloittaessaan rumpujensoiton oppilas, varsinkin lapsi tai nuori, haluaa mieluummin soittaa kompeja kuin hakata pelkkiä vuorokäsinlyöntejä virveliin. Jos aluksi soitetaan vain rudimentteja, voi kiinnostus lopahtaa heti alkuunsa, kun ei pääse soittamaan kunnolla. Itse olen sitä mieltä, ettei tekniikkaa saa painottaa aluksi liikaa, vaan siihen voidaan keskittyä myöhemmin, kun oppilas jo ymmärtää paremmin sen merkityksestä.

Tekniikka-osiossa käydään ensin läpi kolme erilaista käsitekniikkaa; ranne-, sormi- ja Moeller -tekniikka. Näistä on myös selkeät kuvat.

Rannetekniikka

Rannetekniikassa liike lähtee arvatenkin ranteesta. Ranteen tulee olla vaakatasossa, jotta liike toimii. Ranteen ollessa pystysuorassa liike on liian pienempi ollakseen tarpeeksi tehokas. Tätä tekniikkaa käytämme kaikkein eniten soittaessamme kompeja ja rudimenttiharjoituksia. Kun rannetekniikan hallitsee, ei voimaa juurikaan tarvita ja soittaminen kevenee. Tärkeintä on rentous ja sormien kontrolli kapulan ympärillä.

KUVA 11 Rannetekniikka

Sen jälkeen tutustutaan rudimentteihin, joihin lähes kaikki soitto perustuu. Esimerkiksi jotkut fillit ovat käytännössä rudimentteja. Rudimentit ovat myös lähes välttämättömiä, jos halutaan saavuttaa hyvä tekniikka. Osiossa käydään läpi seuraavat rudimentit: vuorokäsin- ja tuplalyönnit, paradiddle ja flam. Sisällytin kirjaan vain muutaman mielestäni tärkeimmän perusrudimentin, jotka

antaisivat hyvän lähtötason myöhemmin vastaan tuleville rudimenteille, joita on lukuisia. Valitsemani rudimentit ovat myös erittäin sovelluskelpoisia aloittelevan rumpalin käytännön soittamiseen; vuorokäsin- ja tuplalyönnit ovat fillien rakennuspalikoita, paradiddlestä saadaan muun muassa erilaisia kompeja ja flam-rudimenttia esiintyy esimerkiksi rock-kompeissa. Rudimentiharjoitukset aloitetaan virvelillä, mutta mukaan otetaan myös muita rumpuja.

Rudimentit

Rudimentti on rytmiharjoitus, joka auttaa rumpalia luomaan itselleen hyvän soittotekniikan. Se kehittää myös nopeutta ja tarkkuutta. Rudimentit ovat alkujaan peräisin sotilasmusiikista ja niitä on lukuisia erilaisia. Rudimentit ovat verrattavissa asteikoihin, joita esimerkiksi pianistit ja kitaristit harjoittelevat parantaakseen soittotekniikkaa.

1. Vuorolyönti (single stroke)

- Tempoharjoitus: lähde hitaasta ja nopeuta vähitellen huippuun, hidasta sitten takaisin lähtötempoon: **hidas – nopeampi – nopea – hitaampi – hidas**
- Settiharjoitus: soita samalla tempolla, mutta ota muita rumpuja mukaan vähitellen. Muista käsijärjestys!

Muista puhdas lyöntitekniikka, pidä sama voimakkuus ja soundi molemmissa käsissä.

KUVA 12 Rudimentteja

Lisäksi käydään läpi kaksi jalkatekniikkaa; kantapää maassa ja kantapää ylhäällä. Hyvin usein rumpalit aloittavat bassorummun soittamisen kantapää maassa, sillä se tuntuu luontevimmalta. Tämä onkin yksi tapa soittaa bassorumpua ja varsinkin hiljaa soittamiseen se on sopiva tekniikka. Se ei kuitenkaan välttämättä riitä, jos soitetaan esimerkiksi rokkia. Silloin tekniikka vaihtuu usein kantapää ylhäällä -tekniikkaan, jolloin polkaisuun saadaan

enemmän voimaa, kun koko jalan paino tulee liikkeeseen mukaan. Nämä kaksi jalkatekniikkaa ovat mielestäni käytännön kannalta tärkeimmät, vaikka tekniikoita on toki muitakin ja lisää kehitetään edelleen.

Kantapää ylhäällä

Tässä tekniikassa mukaan tulee koko jalka. Idea on, että polkiessa kantapää nousee, mutta jalan päkiä osa pysyy kiinni pedaalisissa. Nuijan osuessa kalvoon kantapää laskeutuu pedaalille ja samalla koko jalan painovoima saadaan käytettyä polkaisuun. Näin polkaisuun saadaan paljon enemmän tehoa ja voimaa. On kuitenkin tärkeää, että jalan kantapäähän tullessa alas jalka retoutuu. Jos kantapää on koko ajan ylhäällä, pohje alkaa väsyä ja se voi kipeytyä. Silloin ei jaksaa soittaa kovin pitkään.

KUVA 13 Basaritekniikasta

Täältä löydät lisää vinkkejä ja tekniikoita:

www.bassdrumsecrets.com

KUVA 14 Nettilinkki

4.2.6 Dynamiikka

Dynamiikka on yksi rumpalin peruspilareista. Se tuo soittoon vaihtelevuutta, eloa ja ilmaa. Tässä osiossa käsitellään aksentteja eli voimakkaita iskuja sekä hiljaisia iskuja, ghosteja. Aksentteja harjoitellaan haikkaan erilaisilla variaatioilla, sekä 1/8- että 1/16-kompeissa. Ghost nuotteja harjoitellaan virveliin.

Aksentit

Aksentit ovat korostettuja iskuja eli ne ovat muita iskuja voimakkaampia. Eri iskuja aksentoimalla kompeihin saadaan erilaisia sävyjä ja grooveja.

Aksentit 8-osa haikassa

1.

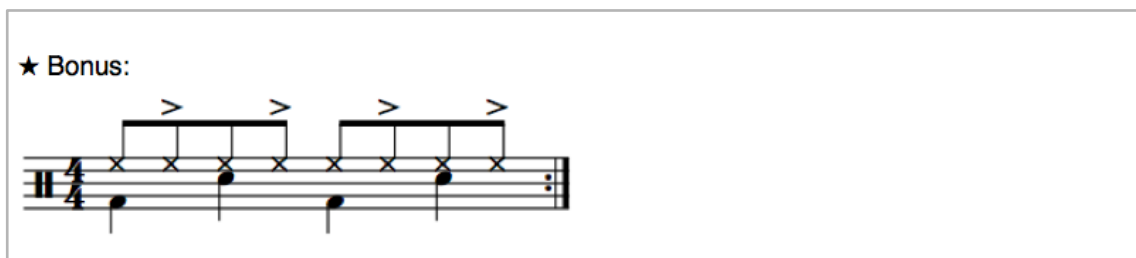
2.

- Soita harjoitukset s. 41 basarikuvioiden kanssa

KUVA 15 Aksentit

Joissain harjoituksissa on myös bonus-variaatioita, jotka ovat vaatimustasoltaan hieman haastavampia kuin muut. Ne ovat hyviä porkkanoita oppilaalle, sillä jos tämä pystyy soittamaan bonus-harjoituksen, siitä saa ikään kuin bonus- eli lisäpisteitä. Tämä saa oppilaan tuntemaan, että on saavuttanut jotain isompaa ja pystynyt selviämään haasteesta. Nämä bonus-sanat on siis tarkoitettu lisäämään oppilaan harjoittelu- ja oppimismotivaatiota.

★ Bonus:

KUVA 16 Bonus-komppi

4.2.7 Tahtilajeja

Tahtilajeja -osiossa käydään läpi tavallisimmat populaarimusiikin tahtilajit, joita kuulemme ympärillämme lähes joka päivä. Näitä ovat: 4/4, 2/4, 3/4, 6/4, 6/8 ja 12/8 tahtilajit. Jokaisesta kompista on komppiesimerkki, joistakin vielä lisäksi kappale-esimerkki, josta on myös kirjoitettu komppi ulos.

Tavallisimmat tahtilajit

Länsimaiselle populaarimusiikille tyypillisin tahtilaji on 4/4. Tämä tasajakoinen tahtilaji on helppo omaksua, kun kuulemme sitä joka päivä radiosta ja tv:stä. Suomalaiselle perinteiselle tansimusiikille tyypillisimpiä tahtilajeja ovat 4/4 sekä 3/4, joka on valssin tahtilaji.

Seuraavaksi käydään läpi muutama tavanomaisin tahtilaji, joista on käytännön kannalta ehkä eniten hyötyä.

4/4

4/4 komppi

KUVA 17 Tahtilajeja 1

12/8

12/8 komppi

♪ Miehistä viis! - Chisu

KUVA 18 Tahtilajeja 2

Lisäksi tutustutaan muutama hieman harvinaisempaan tahtilajiin; 5/4, 5/8, 7/4, 7/8 ja 9/8, joista on myös kappale-esimerkkejä. Tilaa on myös oppilaan itse keksimille kompeille.

Erikoisemmat tahtilajit

The image shows two musical staves in 5/4 time. The first staff, labeled '5/4', contains a sequence of five quarter notes. The second staff, labeled '5/4 komppi', shows a complex rhythm with five measures, each containing a quarter note followed by four eighth notes. Below these, another staff shows a similar complex rhythm with five measures, each containing a quarter note followed by four eighth notes. To the right of this staff is the text 'My Wave - Soundgarden' with a musical note icon.

KUVA 19 Tahtilajeja 3

Keksi oma 5/8 komppi

A musical staff with a 5/8 time signature, consisting of five empty measures.

KUVA 20 Oma komppi

Tämän osion jälkeen on vielä yksi sivun mittainen harjoitus, "Check Up", joka sisältää erilaisia kirjassa opittuja asioita, kuten erilaisia komppeja, fillejä ja kertauksia. Tämä on hyvä käytännön harjoitus, jolla voi tarkistaa, ovatko opit menneet perille. Sen jälkeen on vielä sanasto, jossa on selitetty kaikki oleelliset kirjassa esiintyvät sanat. Lisäksi kirjan lopussa on lista muista rumpukirjoista, joita suosittelen lisämateriaaliksi siitä kiinnostuneille. Siellä on myös linkkilista internetsivuista, joista löytyy paljon lisää oppimateriaalia, videoita, rumputoreja ja keskustelupalstoja. Lisäksi on vielä lista maailmanluokan rumpaleista, joihin kehotan kaikkia tutustumaan.

5 POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli koota omasta mielestäni tarpeellinen rumpujensoiton alkeisopetusmateriaali loogiseksi ja selkeäksi kokonaisuudeksi yksien kansien sisään. Tämä ajatus syntyi ongelmasta, joka oli suomenkielisen rumpuoppimateriaalin puute ja sirpaleisuus. Lisäksi opetusta hankaloittivat monistepinot, joita oppilaat helposti hukkaavat. Tähän ongelmaan keksin ratkaisun kirjoittamalla oman rumpuoppikirjan, johon kokosin kaiken minulle opetuksen kannalta tärkeän aloittelijalle suunnatun opetusmateriaalin. Onnistuin tavoitteessani mielestäni hyvin. Aikatauluni toteutui suunnitelman mukaan ja lopputulos vastasi tavoitettani.

Halusin tuoda kirjassani esiin oman näkemykseni rumpujenopetuksesta. Kun vertailin erilaisia rumpukirjoja keskenään, huomasin, että niissä kaikissa oli jotain hyvää ja tarpeellista, mutta myös paljon puutteita. Niinpä tein omaan opetukseeni soveltuvan oppaan, jota voin käyttää omilla opetustunneillani. Sen lisäksi, että kirjasta on hyötyä minulle itselleni, siitä on hyötyä myös oppilaille, kun oppimateriaali on selkeästi yksissä kansissa. Kirjasta voi olla hyötyä myös muille opettajille, jos se soveltuu heidän opetukseensa.

Kirja on tarkoitettu 8–15-vuotiaille, joten minun oli mietittävä, miten siitä saisi tälle ikäryhmälle soveltuvan. Visuaalisuus, tehtävät sekä kiinnostuksen ja motivaation ylläpitäminen olivat asioita, jotka halusin ottaa huomioon kirjaan tehdessäni. Lapset ja nuoret eivät jaksakaan lukea pitkiä tekstejä, vaan katselevat mieluummin kuvia. Tehtävät ovat myös yleensä mieluisempia kuin pelkkä lukeminen. Keskittyminen ei ehkä vielä ole niin pitkäjänteistä kuin aikuisilla, ja oppiminen tapahtuu paremmin käytännön kuin teorian kautta. Käytännön oppiminen onkin hyvä liittää esimerkiksi lasten ja nuorten omaan musiikkikulttuuriin, eli esimerkiksi musiikkiin, josta lapsi tai nuori itse pitää. Oman kokemukseni perusteella tiedän, että musiikki on 8–15-vuotiaille tärkeä osa elämää, sillä se auttaa käsittelemään erilaisia tunteita, joita nuoret yleensä kokevat. Fanikulttuuri on myös vahvimmillaan tuossa iässä. Lapset ja nuoret kuuntelevat paljon musiikkia ja saavat siitä iloa ja energiaa. Hyvät musiikin

kokemukset ovat tärkeitä, sillä musiikilla on todettu olevan myös terapeuttisia vaikutuksia. Oppikirjani avulla pyrin tarjoamaan lapsille ja nuorille näitä hyviä musiikin kokemuksia, ja tavoitteena on luoda hyvä pohja hyvälle elinikäiselle musiikkisuhteelle.

Kirjan kirjoittaminen kehitti itseäni opettajana. Se selkeytti ja laajensi ajatuksiani opettamisesta sekä opetettavista asioista. Kirjan kirjoittamisen aikana minun oli mietittävä asioita, joita en aikaisemmin ollut miettinyt. Huomasin esimerkiksi, että käyttämäni kapulaote on erilainen kuin useimmat opettajat sen opettavat. Itselleni se oli opetettu eri tavalla ja epäilemättä kuitenkin omaa opettajaani, aloin silti tutkia asiaa tarkemmin. Tutkittuani asiaa selvisi, että ote on ihan yleisesti käytetty, mutta vain uudempi ja sen takia vähemmän käytetty kuin se ote, jota on aikaisemmin pidetty parhaimpana vaihtoehtona.

Mielestäni onnistuin työssäni hyvin ja olen siihen tyytyväinen. Kirjasta tuli selkeä ja visuaalisesti miellyttävä lukea. Tekstiä ei ole liikaa, mutta siitä selviää kaikki oleellinen. Kirja sisältää kuvia, tehtäviä, esimerkkikappaleita, vinkkejä sekä nettilinkkejä.

Suurin puute kirjassani on ehkä ääni- tai videomateriaalin puuttuminen. Jotta kirjasta olisi tullut vielä parempi, olisi siihen ehkä pitänyt liittää äänitte tai DVD, jolloin se olisi soveltunut paremmin kotona opiskeluun. Tällöin sen olisi voinut jopa julkistaa ja pistää myyntiin musiikkikauppoihin. Päätin kuitenkin jättää tämän vaihtoehdon pois, sillä halusin tehdä kirjasta pääasiassa tuntimateriaalia, jota opiskellaan opettajan opastuksella. Yhtenä puutteena näen myös lähteiden suppeuden. Tutkimus- ja pohjatyötä olisi voinut tehdä enemmänkin, sillä perustan näkemykseni suurimmaksi osaksi omiin mielipiteisiini ja kokemuksiini.

Jatkotoimenpiteinä olisi tarkoitus tehdä oppikirjalle jatko-osa, joka jatkaisi loogisesti siitä, mihin ensimmäinen osa jää. Kirjaan voisi sisällyttää muun muassa erilaisia tyylilajeja, lisää tekniikkaharjoituksia sekä komppilapun lukuharjoituksia. Mukana voisi tällä kertaa olla myös CD tai DVD, joka tekisi kirjasta myös itseopiskeluun soveltuvan. Lisäksi voisi harkita kirjan levitystä myös julkisesti.

Prosessin jälkeen tunnen olevani parempi opettaja. Olen entistä tietoisempi siitä, mitä haluan opettaa ja miten. Kirjan kirjoittamisen aikana olen myös saanut uusia ideoita ja energiaa opettamiseen. Odotan innolla tulevia opetustunteja, joissa voin alkaa käyttää uutta rumpuoppikirjaani.

LÄHTEET

Dean, Johnny, 1984. The Premier Drum Book. International Music Publications, West Central Printing Co. Ltd., England.

Jennings, J. & Ballinger, K. 2003. The Drummer's Link to Sight Reading. J. Jennings Publishing Company, Vicks Lithograph & Printing Corporation, USA.

Leppänen, Leevi 1990. Rokkaavat Rummut. Selvät Sävelet Oy. Helsinki.

Rautiainen, Tommi 2010. Groove in. Idemoco Oy. Otavan Kirjapaino, Keuruu.

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Edita.

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry (SML) 2013. Elbas – Nivåprovens innehåll och utvärderingsgrunder 2008. Hakupäivä 12.2.2013.

<<http://www.musicedu.fi/fi/musiikinopetus/opetussuunnitelma>>.

Säily, Mika 2008. Rumpusetisoiton perusteet. Mika Säily, Tuusula. Yliopistopaino, Viikki.

Walker, Mark 2004. Xtreme drums. SMT. Sanctuary Publishing Limited, UK.

Räsänen, T., rumpujensoiton opettaja, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, 2013. Keskustelut rumpu- ja didaktiikkatunneilla 2009-2013.

Lisäksi opettajia, jotka ovat inspiroineet minua:

Jaakko Tabell

Tauno Räsänen

Jussi Lehtonen

Mikko Hassinen

Kai Hahto

Adam Nussbaum

Mikko Kaakkuriniemi

Peter Erskine

